

Wat kun je verwachten als je een product of dienst aanschaft? Ict op school vraagt regelmatig een deskundige om een product kritisch te becommentariëren. Dit keer bekeek Maleene de Ridder - ergonomoos/deskundige op het gebied van arbeid en gezondheid - het boek 'Sneller met het toetsenbord – slimmer werken met de computer' van Tilbert Schulte. Maleene is ook de auteur van de infowijzer Gezond computeren, die via de website van Ict op school is te downloaden.

Ongeveer 70 procent van de leerlingen en studenten op het mbo, hbo of universiteit hebben wel eens RSI-achtige klachten als gevolg van intensief computergebruik. Dat blijkt uit recent onderzoek. Datzelfde onderzoek laat zien dat RSI bij leerlingen in het basis- en voortgezet onderwijs nog relatief weinig voorkomt. Buitenlandse cijfers geven al wel aan, dat deze groep leerlingen steeds meer risico loopt. Kortom, niet alleen in het bedrijfsleven, maar ook in het onderwijs moet aandacht worden besteed aan het voorkomen van RSI. Het onlangs uitgekomen boekje 'Sneller werken met het toetsenbord' kan daarbij van pas komen. Stap voor stap wordt uitgelegd hoe de computer kan worden aangestuurd met het toetsenbord in plaats van met de muis. Een minder belastende en dus gezondere werkwijze. Het boek is 'meer' dan een uitleg over het gebruik van sneltoetsen, zoals Ctrl+P en Ctrl+C. Het beschrijft de basisprincipes van het aansturen met het toetsenbord en geeft praktische tips voor veelgebruikte programma's, zoals Word, Outlook, Explorer en Excel. Ook bevat het schema's met de belangrijkste basisprincipes en sneltoetsen.

Ieder hoofdstuk bevat zowel uitleg als oefeningen. Dat maakt het boek geschikt voor gebruik op school. Het is makkelijk 'op te knippen' in een aantal lessen en goed inpasbaar binnen ict-leerlijnen. Het vormt zelfs een waardevolle aanvulling. Het boekje is bedoeld voor zelfstudie, maar voor leerlingen in het basisonderwijs is dat een stap te ver. Te meer omdat het bepaalde (voor-)kennis over het werken met Windows veronderstelt.

Om de werkwijze onder de knie te krijgen, is volgens de auteur twee tot vier uur nodig. Letterlijk: 'het is een kwestie van één keer zien en een paar keer oefenen'. Dat is niet reëel. De meeste computergebruikers,

INFORMATIEWIJZER

Ict op school

oud én jong, zijn immers ervaren muisgebruikers (geworden). Dat brengt meteen het belangrijkste minpunt aan het licht. Een succesvolle overstap van muis naar toetsenbord vereist, naast veel oefenen, ook motivatie. Oude gewoontes moeten immers worden doorbroken. Aan dit (leer-)proces besteedt het boek geen aandacht. De praktijk leert dat zo'n gedragsverandering niet vanzelf gaat. Dat vraagt meer dan uitleg en oefeningen. De voorgespiegelde tijds winst lijkt niet voor iedereen haalbaar en is niet wetenschappelijk onderbouwd. De subtitel 'slimmer werken met de computer' dekt de lading beter. Dat je, na veel oefenen, tijds winst behaalt, is mooi meegenomen!

Het is jammer dat er geen digitale versie van het boek bestaat: dit onderwerp leent zich prima voor e-learning. Weliswaar wordt het boek ondersteund met oefeningen op www.keyboardcontrol.nl, maar dat maakt het geen digitaal leermiddel. Overigens bestaat er een digitale methode voor het leren werken met sneltoetsen (zie www.ergobar.nl), echter deze methode lijkt vooral geschikt voor studenten en volwassenen. Nog een tip voor de uitgever: gebruik bij de volgende uitgave een ringband. Op die manier kan het boekje bij

het oefenen makkelijker en ergonomisch verantwoord naast de computer of op een documenthouder worden gelegd.

Eindoordeel

Ondanks de genoemde bezwaren, is het boek een aanrader voor degenen die zich binnen scholen en onderwijsinstellingen bezig houden met ict-onderwijs en/of gezond computeren. Het laat overtuigend zien hoe simpel het werkt en dat je vrijwel alles kunt doen zonder muis. ■